

Když jsem já sloužil

Zuzana Musilová

Cíl: seznámení s některými domácími zvířaty, s novými písněmi k danému tématu rozvíjet fonologické uvědomění – vnímat rytmus a tempo. Vytvářet kladné emoce ve vztahu k živé přírodě – pozorování živých domácích zvířátek. Poznat pomocí příběhu kladné emoce – lásku, věrnost a obětavost.

Věk: 3-4 roky

Pomůcky: papírové loutky podle J. Leštiny - panenka, kuře, kačena, husa, tele, kráva, prase, boty, panáček (viz obr. 1), skleničky od oliv (úzké a vysoké – viz obr. 2), postýlka pro panenky s polštářkem a peřinkou, maňásci: Kačenka, Honza, Filoména, starý sedlák (viz obr. 3), magnetické obrázky domácích zvířátek (i jiných než v písničce, děti je musí vyhledat) a bot, magnetická tabule.

Postup: Děti sedí v řadě vedle sebe na koberci jako „vlaštovičky na drátě“.

Učitelka hraje pohádku s maňásky, schovaná za dětským gaučem.

Přichází Kačenka, zpívá: *Ráda, ráda, můj zlatej, Honzíčku, ráda, ráda, ráda tě mám.*

Z druhé strany přichází Honzík a zpívá: *Je-li pak to pravda, že mě máš tak ráda?*

Kačenka odpovídá zpěvem: *Ráda, ráda, ráda tě mám.*

Honzík: *A já tě mám taky moc rád, můžu ti dát pusinku?*

Kačenka: *Ale jen na tvářičku, počkej si po svatbě!*

Honzík: *Já si počkám, ale ještě dnes si o tebe hospodáři řeknu!* (pěkně se obejmou a rozloučí, zamávají si)

Přichází hospodář s Filoménu.

Filoména: *A já ho chci, chci a chci! Mně se líbí a ty mu tatínku poručíš, ať si vezme mě! Jsem přece bohatá, mám stádo oveček, mám jich dokonce sto stejně jako volů! A taky mám pole, co pole, celý lán!*

Hospodář: *Tak už se nezlob, Filoméno, já to tedy zkusím, já mu domluvím, jen už nekřič, praskne mi z toho hlava.*

Filoména: No proto! (odejde)

Přibíhá Honza: *Pantáto, to jsem rád, že Vás vidím. Chtěl jsem Vás požádat o ruku Vaší děvečky, Kačenky. Máme se moc rádi a chtěli bychom se vzít!*

Hospodář: *Víš, Honzíku, láska není všechno. Důležité je, abyste se měli dobře. A co ty můžeš Kačence nabídnout? Máš jen zahrádečku jako dlaň a roztrhanou stodolu.*

To kdybys požádal o Filoménu, dám ti jí hned, ona by tě moc chtěla a navíc, je bohatá, né chudá jako děvečka Kačenka. Domluvte se spolu sami, já ti jí rád zavolám. (odchází a volá za scénou: Filoméno!)

Přichází Filoména: *No ahoj, Honzíčku, tak jsem slyšela, že se chceš ženit, to je ale krása, já už se nemohu dočkat, až si mě povedeš jako nevěstu!*

Honza zpívá: *Kdybys měla, má panenka, sto ovec, sto ovec,
a já jenom za kloboučkem jalovec,
nebudeš má, není možná,
ani ti to, má panenka, Pán Bůh nedá.*

Filoména se k němu vine: *Ale, Honzíčku, já mám i sto volů!*

Honza zpívá: *Kdybys měla, má panenka, sto volů, sto volů,
A já jenom roztrhanou stodolu,
Nebudeš má, není možná,
Ani ti to, má panenka, Pán Bůh nedá.*

Filoména ho hladí: *A mám taky pole! Celý lán, ty kluku hloupej!*

Honza zpívá: *Kdybys měla, má panenka, celý lán, celý lán,
a já jenom zahrádečku jako dlaň,
nebudeš má, není možná,
protože mám svou Kačenku a to je ta má!*

Filoména odchází a brečí: *Já to povím tatínkovi!*

Hospodář: *Dobrá, dám ti Kačenku, ale musíš si jí u mě vysloužit! Když budeš poctivě pracovat, za pár let budeš mít malé hospodářství a Kačenku za to! Souhlasíš?*

Honza: *Dobrá, pantáto, co bych pro mou Kačenku neudělal.*

Učitelka pokračuje ve hře za gaučem, položí na něj 2 košíčky se skleničkami od oliv (slouží k odkládání zvířátek o kterých se právě zpívá, učitelka je podle textu vystrkuje a zase vrací zpátky do skleniček, papírové loutky jsou na špejli a hezky tam drží). Na závěr písně „Má panenka stele postel v komoře“, vytáhne učitelka maňásky Kačenky a Honzíka, uloží je do postýlky a přikryje peřinkou.

Učitelka: Tak vidíte, děti, nakonec všechno dobře dopadlo. Ale co to dalo Honzíčkovi práce, než si svou Kačenku u hospodáře vysloužil. Kolik let musel sloužit? (děti odpovídají a ukazují léta na prstech). A jaká zvířátka si vysloužil? (děti je vyhledávají na koberci a obrázky dávají na magnetickou tabuli)

Proč si, děti, raději nevzal tu Filoménu? Vždyť byla bohatá, vzpomenete si, co všechno měla? (učitelka navede děti k správné odpovědi, z které vyplývá, že láska, věrnost a obětavost se vyplácejí)

Druhý den si děti v ranním kruhu zopakují píseň s pohybovým vyjádřením:

<i>Když jsem já sloužil to první léto,</i>	(stoj rozkročný, spojit ruce nad hlavou, předklony – „kopání motykou“)
<i>vysloužil jsem si</i>	(ruce v bok a natáčení se)
<i>kuřátko za to,</i>	
<i>A to kuře krákoře, běhá po dvoře,</i>	(ruce na prsa a rychle běžet na místě)
<i>Má panenka pláče doma v komoře.</i>	(otírat si oči hřbety dlaní)
Pohyby se opakují, jen s dalším zvířátkem jsou jiné:	
<i>A ta kačka bláto tlačká,</i>	(stoj, upažit, mačkat pěsti a zvedat natažené paže nahoru a dolů)
<i>A ta husa chodí bosa,</i>	(chůze po špičkách na místě)
<i>A to tele hubou mele,</i>	(úklony hlavou vpravo, vlevo)
<i>A ta kráva mléko dává,</i>	(velké kruhy pažemi před tělem)
<i>A ten vepř jako pepř,</i>	(poskoky snožmo na místě)
<i>A ty boty do roboty,</i>	(ruce v bok, nataženou nohou ťuknout patou o zem, jako při tanečku pata, špička, celá noha)
<i>To děvčátko jak poupátko,</i>	(ruce v bok, nakrucovat se)
Na závěrečná slova písně:	
<i>Má panenka stele postel v komoře.</i>	(postupný leh na záda, nohama do kruhu, ruce pod hlavou, relaxace)

Po svačince se jdeme s dětmi podívat na dvoreček k jedné paní učitelce. Děti uvidí prasátka, kačenky, slepičky a kocoury v jejich přirozeném prostředí: v chlívků a v ohrádce na zahrádce.

Po příchodu do MŠ si děti vybarví domácí zvířátka (viz foto prasátek), předkreslená učitelkou. Mohou si je odnést domů a ještě si o svých zážitcích doma popovídat s rodiči.

Zkušenosti s realizací: Děti byly příběhem doslova vtaženy do děje, opět na tom měli hlavní zásluhu maňasci, kteří jsou dětem blízcí.

Velmi dobře pochopily, proč si Honza nevybral Filoménu, na jejím příkladu jsme si zopakovali i naše školková pravidla (domlouváme se, nejde jen tak přijít a vzít kamarádovi hračku).

Novou písničku si brzo a velmi dobře zapamatovaly, zřejmě i díky vystaveným zvířátkům – papírovým loutkám, co chvíli si někdo zanotoval „a ty boty do roboty“.

S pohybovým ztvárněním se znalost jen upevnila. Kladné emoce – smích a uvolnění, vyvolávalo „kuře, jak běhalo po dvoře“. Je dobré pohyby přehánět, zvedat vysoko kolena a běžet opravdu rychle.

Největší zážitek však děti čekal při seznámení s živými zvířátky. Prasátka byla trochu špinavá a trochu páchla, jako správná prasátka, ale to dětem nevadilo. Slyšely, jak

chrochtají a také jim odpovídaly na pozdrav. Kačenky a slepičky krmily trávou a mohly si pohladit kočky.

Pohybové vyjádření písně jsme si zopakovali v kruhu na trávě venku. Na zahrádce mateřské školy ho děti předvedly rodičům při příležitosti oslav Dne dětí.

Zdroje:

Šimanovský, Z., Tichá, A. (1999). *Lidové písničky a hry s nimi*. Praha: Portál.

Svobodová, E., & Švejnová, H. (2011). *Metody dramatické výchovy v mateřské škole*.

Praha: Portál.

Obr. 1.

Obr. 2.

Obr. 3.

